

Od příštího roku se změní systém sociálních dávek

Od 1. ledna 2007 se změní celý systém poskytování sociálních dávek a zároveň se zvýší rodičovský příspěvek. Změny přinesou nové právní normy, které podepsal prezident republiky. Jedná se o **zákon o životním a existenčním minimu, zákon o pomoci v hmotné nouzi a zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím těchto nových právních předpisů.**

Smyslem nových právních úprav je rekonstrukce životního minima a změna systému ochrany osob a rodin před hmotnou nouzí. **Cílem je především dostatečně a spravedlivě ochraňovat lidi před hmotnou nouzí, motivovat je k aktivnímu hledání zaměstnání a přijetí i méně placené práce. Ti, kteří prokážou snahu zvýšit si příjem vlastní prací, by měli být při čerpání sociálních dávek zvýhodněni.** K prokázání toho, že si člověk hledá zaměstnání, bude stačit například doporučení od příslušného úřadu práce. V praxi to tedy **nebude znamenat nárůst agendy pro obce.** Navíc náklady na zřízení nového informačního systému plně ponese Ministerstvo práce a sociálních věcí, takže **tato oblast obce také finančně nezatíží.**

Zákon o životním a existenčním minimu podstatně mění podobu současného životního minima. Dosud je životní minimum **dvousložkové.** Zahrnuje náklady na výživu a ostatní základní osobní potřeby a nezbytné náklady na společné potřeby domácnosti (především na bydlení). Nově bude životní minimum **jednosložkové** a nebude už zahrnovat náklady spojené s bydlením. Částky životního minima potřebné k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb budou nově odstupňovány podle pořadí osob v domácnosti a u nezaopatřených dětí ještě i podle věku. Současně se zavádí nová dolní hranice příjmů, existenční minimum, která vyjadřuje náklady minimálního životního standardu umožňujícího přežití.

Částka životního minima pro jednotlivce bude činit 3 126 Kč. Výše životního minima pro společně posuzované osoby je následující (v Kč za měsíc):

první osoba v domácnosti	2 880
druhá osoba v domácnosti (od 15 let věku, která není nezaopatřeným dítětem)	2 600
nezaopatřené děti – 15 až 26 let	2 250
- 6 až 15 let	1 960
- do 6 let	1 600

Část životního minima vyjadřující náklady na bydlení se ze životního minima vyloučí a potřeby související s náklady na bydlení bude řešit jako dosud dávka státní sociální podpory – **příspěvek na bydlení**, ale jinak propočítávaná. Nově se bude zohledňovat nejen příjem domácnosti a její velikost, ale i její náklady na bydlení. Kromě toho bude rozdílné náklady na bydlení v různých regionech ČR u osob v hmotné nouzi řešit i **zákon o pomoci v hmotné nouzi**, a

to formou nové dávky – **doplátku na bydlení**. Jeho poskytování bude plně v kompetenci pověřených obecních úřadů a bude vyplácen ze státního rozpočtu.

Druhou oblastí je úprava systému ochrany před hmotnou nouzí. Zákon o pomoci v hmotné nouzi ošetřuje výkon této agendy na území celého státu a zároveň obsahuje nástroje, které **propojí výplatu dávek s motivačními kroky**. Cílem je omezit dlouhodobou závislost na sociálních dávkách, poskytnout lidem poradenskou službu a zabránit tak sociálnímu vyloučení. Nová právní úprava finančně zvýhodňuje ty příjemce dávek, kteří budou při řešení své situace aktivní (např. při hledání zaměstnání). Zákon o pomoci v hmotné nouzi navazuje na nový zákon o životním a existenčním minimu a reaguje na rekonstrukci životního minima. Pro stanovení živobytí osoby využívá i nově zavedeného **institutu existenčního minima**. Jde o prosazení principu, podle něhož se **ten, kdo pracuje, musí mít lépe než ten, kdo se práci vyhýbá. Částka existenčního minima činí 2 020 Kč.**

Společně s výše uvedenými změnami bude nově koncipována dávka – **příspěvek na živobytí**. Pokud klient žádající o dávku pomoci v hmotné nouzi nebude aktivně spolupracovat při hledání práce, bude odmítat nabízenou práci nebo jiným způsobem nebude projevovat vlastní snahu o zvýšení příjmu, odrazí se tyto skutečnosti ve výši příspěvku na živobytí. V krajním případě může dojít i k situaci, kdy úřady neuznají žadatele o dávku z uvedeného důvodu za osobu v hmotné nouzi a dotyčný tak nebude mít nárok na příslušné peněžité nebo věcné zabezpečení. Pokud už občan tuto dávku pobírá, mohou úřady vyplácení příspěvku pozastavit nebo příspěvek odejmout.

V žádném případě není cílem změn, které zákon o pomoci v hmotné nouzi přináší, poškozovat občany, kteří objektivně pomoc potřebují. Jedná se o rekonstrukci celého systému, nikoli o snížení či zvýšení životního minima. **Cílem není snížit nebo omezit výdaje na oblast sociálních dávek.** Takový krok by ani nebyl účelný. **Cílem je snaha přerozdělit prostředky efektivněji a hlavně spravedlivěji.**

V souvislosti se zavedením nové úpravy počítá Ministerstvo práce a sociálních věcí s jednorázovým zvýšením nákladů, které bude souviset se zabezpečením systému pomoci v hmotné nouzi. V roce 2007 bude potřeba přibližně 1,23 mld. Kč. Na druhou stranu ale zpřísnění podmínek pro ty, kteří se vědomě a prokazatelně práci vyhýbají, přinese úspory, a to je bezpochyby krok správným směrem.

V rámci souvisejících úprav dalších zákonů dochází také ke zvýšení rodičovského příspěvku. Od ledna 2007 budou rodiče pobírat místo současných **3 696 Kč částku odpovídající 40 % průměrné mzdy v nepodnikatelské sféře – tedy cca 7 600 Kč měsíčně** (výše bude závislá na úrovni této mzdy dosažené v roce 2005). **Zvýšení si vyžádá v roce 2007 přibližně 14 mld. Kč navíc ze státního rozpočtu.**

Rodičovský příspěvek je dávka státní sociální podpory a vyplácí ho úřady práce (v Praze úřady městských částí). Nárok na tuto dávku má rodič, který po celý kalendářní měsíc osobně celodenně a řádně pečuje alespoň o jedno dítě. Rodič může tento příspěvek pobírat do čtyř let věku dítěte. Pokud je dítě dlouhodobě zdravotně postižené, poskytují úřady rodiči dávku do sedmi let věku dítěte.

Kateřina Beránková, tisková mluvčí MPSV

Ministerstvo práce a sociálních věcí, Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2

Kateřina Beránková, tisková mluvčí MPSV, tel.: 221 922 359, e-mail: katerina.berankova@mpsv.cz
www.mpsv.cz, www.noviny-mpsv.cz

Ministerstvo práce a sociálních věcí vzniklo v roce 1990. Do jeho kompetence spadá sociální politika (problematika zdravotně postižených, sociální služby, sociální dávky, rodinná politika apod.), sociální pojištění (důchody, nemocenské, apod.), oblast zaměstnanosti (trh práce, podpora zaměstnanosti, zahraniční zaměstnanost apod.), pracovněprávní legislativa, bezpečnost a ochrana zdraví při práci, rovnost žen a mužů, migrace a integrace cizinců, oblast čerpání finanční pomoci z ESF, atd. K 1. lednu 2005 činil počet systemizovaných pracovních míst v celém resortu práce a sociálních věcí 18 194. Mezi organizace, které MPSV metodicky řídí, patří úřady práce, Česká správa sociálního zabezpečení, Státní úřad inspekce práce, inspektoráty práce, Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí. MPSV přímo spravuje pět ústav sociální péče - DÚSP Tlokov, ÚSP Zbůch, ÚSP Brno-Chrlice, ÚSP Brno-Královo Pole a ÚSP Hrabyně. Mezi příspěvkové organizace v resortu patří Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, Institut výchovy bezpečnosti práce a Výzkumný ústav bezpečnosti práce.